

Miðvikudaginn 15. maí 1996.

Nr. 182/1996.

Rut Skúladóttir

(sjálf)

gegn

Íslandsbanka hf.

(Jón G. Briem hrl.)

Kærumál. Nauðungarsala.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Garðar Gíslason, Arnljótur Björnsson og Markús Sigurbjörnsson.

Sóknaraðili skaut málinu til Hæstaréttar með kæru 3. maí 1996, sem barst réttinum ásamt kærumálgögnum 13. sama mánaðar. Kærður er úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 22. apríl 1996. Er þar staðfest gildi nauðungarsölu á lausafjármunum í eigu sóknaraðila, sem sýslumaðurinn í Reykjavík ráðstafaði við uppboð samkvæmt kröfu varnaraðila 19. júlí 1995, auk þess, að nánar tilgreindum kröfum sóknaraðila er vísað frá dómi. Kæruheimild er í 85. gr. laga nr. 90/1991 um nauðungarsölu. Sóknaraðili krefst þess, að framkvæmd nauðungarsölnunnar verði felld úr gildi frá 9. desember 1994 að telja, svo og, að varnaraðila verði gert að greiða málskostnað.

Varnaraðili krefst þess aðallega, að málinu verði vísað frá Hæstarétti, en til vara, að hinn kærði úrskurður verði staðfestur. Í báðum tilvikum krefst hann kærumálskostnaðar.

Fyrir kröfu varnaraðila um frávísun málsins hafa ekki verið færð fram haldbær rök.

Með vísan til forsendna hins kærða úrskurðar verður hann staðfestur. Verður sóknaraðili dæmd til að greiða varnaraðila kærumálskostnað, svo sem nánar greinir í dómsorði.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður er staðfestur.

Sóknaraðili, Rut Skúladóttir, greiði varnaraðila, Íslandsbanka hf., 40.000 krónur í kærumálskostnað.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 22. apríl 1996.

Með bréfi sóknaraðila, dags. 14. ágúst 1995, var með vísan til XIV. kafla laga um nauðungarsölu nr. 90/1991 krafist úrlausnar dómsins á gildi nauðungarsölu, sem fram fór hjá sýslumanninum í Reykjavík 19. júlí sl.

Málið var fyrst tekið fyrir 31. ágúst sl., og var þá m. a. gerð sú krafa af hálfu varnaraðila með vísan til b-liðar 1. mgr. 133. gr. laga um meðferð einkamála, að sóknaraðila yrði gert að setja sér tryggingu fyrir greiðslu málskostnaðar, þar sem ljóst væri, að sóknaraðili væri ófær um að greiða varnaraðila málskostnað, félli úrskurður honum í vil. Sóknaraðili mótmælti kröfu varnaraðila um málskostnaðartryggingu og óskaði eftir mánaðarfresti til að leggja fram gögn varðandi fullyrðingar, sem fram komu af hálfu varnaraðila um ógjaldfærni sóknaraðila. Af hálfu varnaraðila var því mótmælt, að frestur yrði veittur til gagnaöflunar um umrætt ágreiningsefni, en til vara, að einungis yrði veittur skammur frestur. Það ágreiningsefni var leitt til lykta með úrskurði dómsins, upp kveðnum 6. september sl., en samkvæmt honum var sóknaraðila veittur vikufrestur til gagnaöflunar varðandi ágreining um málskostnaðartryggingu.

Báðir málsaðilar hafa lagt fram gögn varðandi ágreining um, að sóknaraðila verði gert að setja tryggingu fyrir greiðslu málskostnaðar. Var sá ágreiningur tekinn til úrskurðar í síðasta þinghaldi 26. september sl., og verður leyst úr þeim þætti málsins með úrskurði þessum í samræmi við 2. mgr. 133. gr. laga um meðferð einkamála.

Varnaraðili vísar til þess, að 16. mars sl. hafi verið gert árangurslaust fjárnám hjá sóknaraðila. Samkvæmt upplýsingum héraðsdóms hafi verið beðið um gjaldþrotaskipti á búi sóknaraðila með beiðni, dags. 16. júní sl. Enn fremur er krafa varnaraðila studd þeim rökum, að andvirði hins fjárnumda lausafjár, sem selt var nauðungarsölu 19. júlí sl., hrökkvi hvergi til greiðslu óumdeildrar fjárkröfu varnaraðila á hendur sóknaraðila, en krafan nemi nú 5.748.692,30 krónum. Þá kom fram við munnlegan málflutning, að mála-rekstur sóknaraðila væri bæði tilefnislaus og tilgangslítill og fyrirsjáanlegt, að sóknaraðili gæti ekki greitt málskostnað.

Sóknaraðili reisir mótmæli sín á því, að fjárnámið frá 16. mars sl. hafi verið felld úr gildi, eins og fram kemur í endurriti úr gerðabók sýslumannsins í Reykjavík frá 15. maí sl., en þar kemur einnig fram, að kröfur gerðarbeiðanda í því máli voru þá greiddar.

Í gögnum málsins kemur fram, að fjárnám var gert hjá sóknaraðila máls þessa í tilgreindum munum hennar með aðfarargerð 9. júní 1994 vegna réttarsáttar frá 7. apríl sama ár, en samkvæmt henni skyldi sóknaraðili í máli þessu greiða varnaraðila, Íslandsbanka hf., 1.978.133,35 kr. auk dráttarvaxta

frá 15. október 1989 til greiðsludags og 300.000 kr. í málskostnað. Við gerðina kom fram, að talsmaður sóknaraðila taldi hana ekki eiga aðrar eignir að benda á, og var gerðinni lokið sem árangurslausri að hluta. Ekki liggja fyrir aðrar upplýsingar í málinu um eignir sóknaraðila. Með úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur 27. febrúar 1995 var felldur úr gildi sá hluti aðfarargerðarinnar, sem laut að árangursleysi hennar, með þeim rökum, að sýslumaður hafði ekki metið eignir sóknaraðila til verðs, sem talið var brjóta í bága við skýr fyrirmæli um, að svo skyldi gert, í 2. mgr. 38. gr. aðfararlaga nr. 90/1989.

Varnaraðili krafðist nauðungarsölu á umræddum munum með bréfi til sýslumanns 30. ágúst 1994, og var hluti þeirra seldur samkvæmt endurríti úr gerðabók sýslumanns 10. apríl 1995 fyrir 300.000 krónur. Samþykkt var, að andvirðið rynni allt til varnaraðila máls þessa, 225.964 kr., þegar sölulaun og virðisaukaskattur höfðu verið dregin frá, en krafa varnaraðila samkvæmt nauðungarsölubeiðninni var 30. ágúst 1994 samtals 5.571.828,15 kr. Við fyrirtöku hjá sýslumanni 13. júlí sl. var sölutilraunum á almennum markaði lýst lokið, og samkvæmt ákvörðun þar um fór uppboðið fram 19. júlí sl. á þeim munum, sem fjárnám hafði verið gert í fyrir skuldinni og þá voru óseldir. Hæstbjóðandi var varnaraðili, sem bauð fyrir þá 20.000 kr. Í máli þessu hefur sóknaraðili krafist þess, að nauðungarsölumeðferðin verði felld úr gildi frá 9. desember 1994, með vísan til þess, að ekki hafi verið heimilt að auglýsa og halda uppboð á munum þessum, þar sem þeir hafi verið til sölumeðferðar á almennum markaði á grundvelli 2. mgr. 62. gr., sbr. 3. mgr. 61. gr. laga um nauðungarsölu, og að ekki hafi verið staðið að sölu á almennum markaði með lögmætum hætti.

Hinn 31. ágúst 1995 lagði varnaraðili fram yfirlit yfir stöðu á kröfu þeirri, sem tilgreind er hér að framan. Samkvæmt því var krafan þann dag samtals að fjárhæð 5.748.692,30 kr., en á umræddu skjali kemur einnig fram, að eina greiðslan inn á kröfuna var 16. júní 1995, 225.964 kr. Hér að framan er rakið, hvernig varnaraðili hefur reynt að ná fram fullnustu kröfunnar. Einnig hefur komið fram, að við aðför hjá sóknaraðila 9. júní 1994 var talið, að sóknaraðili ætti ekki aðrar eignir að benda á til fjárnáms en þær, sem þegar hafa verið seldar, eins og að framan er rakið. Ekki er vitað um tekjur sóknaraðila. Með vísan til alls þessa verður að telja, að leiddar hafi verið líkur að því, að sóknaraðili sé ófær um að greiða málskostnað í máli þessu. Ber því með vísan til 1. og 2. mgr. 133. gr. laga um meðferð einkamála nr. 91/1991 að taka til greina kröfu varnaraðila um, að sóknaraðili setji tryggingu fyrir greiðslu málskostnaðar í málinu. Málskostnaðartrygging þykir hæfilega ákveðin 60.000 kr., og ber sóknaraðila að leggja trygginguna fram í

formi peninga eða bankaábyrgðar í síðasta lagi mánudaginn 16. október nk. kl. 10.30, en málið verður þá tekið fyrir í dómsal 302.

Úrskurðurinn er kveðinn upp af Sigríði Ingvarsdóttur héraðsdómara.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Sóknaraðila, Rut Skúladóttur, er skylt að setja tryggingu, að fjárhæð 60.000 kr., fyrir greiðslu málskostnaðar í máli þessu. Ber henni að leggja trygginguna fram í formi peninga eða bankaábyrgðar í síðasta lagi mánudaginn 16. október nk. kl. 10.30.
